

<https://www.tijd.be/politiek-economie/internationaal/latijns-amerika/cuba-de-volgende-vallende-steen-in-trumps-dominospel-in-latijns-amerika/10643717.html>

Cuba, de volgende vallende steen in Trumps dominospel in Latijns-Amerika?

Na de Amerikaanse interventie in Venezuela vrezen heel wat Cubanen nog ergere stroompannes in hun land, als Washington de olie-export naar Cuba zou stilleggen. ©REUTERS

[Lieve Dierckx](#)

12 januari 2026 18:32

De Amerikaanse interventie in Venezuela heeft Cuba in onzekerheid gestort. Zonder steun van Caracas dreigt meer onheil voor het eiland. 'Maar de geschiedenis heeft bewezen dat een economische en sociale ramp niet automatisch tot een regimewissel in Havana leidt.'

Toen de Amerikaanse president Donald Trump zijn leger anderhalve week geleden het bevel gaf [operatie Absolute Vastberadenheid](#) te lanceren, was het primaire doel van de missie duidelijk: Venezolaans leider [Nicolás Maduro](#) en diens vrouw Cilia Flores [uit hun bed lichten](#) en hen naar de Verenigde Staten overvliegen, zodat ze zich daar voor de rechter kunnen verantwoorden op beschuldiging van betrokkenheid bij drugssmokkel.

In het achterhoofd van de zakenman-politicus en andere regeringsleden - minister van Buitenlandse Zaken Marco Rubio op kop - speelde een secundair objectief mee. 67 jaar nadat een [revolutie onder leiding van Fidel Castro](#) de Cubaanse dictator Fulgencio Batista ten val gebracht had, hoopten ze een machtswissel op het communistische eiland een stap dichterbij te brengen. Per slot van rekening was het regime in Caracas al een kwarteeuw de levensader van Havana.

De essentie

- Met de ontzetting van Nicolás Maduro uit Venezuela lijkt de Amerikaanse president Donald Trump op een secundair effect te rekenen: een machtswissel in Cuba.
- Het eiland is voor zijn overleven al een kwarteeuw erg afhankelijk van Venezolaanse olie en geld.
- Als die stroom opdroogt, dreigen de levensomstandigheden in het Caribische land nog te verslechteren.

- In de loop der decennia - en na de val van de Sovjet-Unie - liet het regime in Havana zien toch te kunnen overleven, hoe erg de economische situatie ook was.

Die banden waren gesmeed in 2000, kort na de machtsgreep van de links-populistische Hugo Chávez. In een samenwerkingsakkoord legden de regeringen van beide landen vast dat Venezuela - het land met ['s werelds grootste bewezen oliereserves](#) - Cuba met goedkope olie zou bevoorraden. In ruil stuurde het eiland goed opgeleide dokters, verpleegkundigen en leerkrachten naar de 'Bolivariaanse Republiek' en stelde het leden van zijn inlichtingendienst ter beschikking.

Dat het Witte Huis erop rekent dat de verdwijning van Maduro een [domino-effect heeft in Latijns-Amerika](#), bleek de afgelopen dagen uit meerdere verklaringen. Een half etmaal na de bliksemoperatie van Amerikaanse elitesoldaten in hartje Caracas opperde Trump al dat het 'erop lijkt dat Cuba op omvallen staat' zonder de steun uit Venezuela. 'Als ik in de regering in Havana zat, zou ik heel bezorgd zijn', deed Rubio, de zoon van Cubaanse immigranten, er een schep bovenop.

Ik raad het regime in Havana ten eerste aan een deal te accepteren voor het te laat is.

Donald Trump - President VS

Zondag schroefde de Amerikaanse president [de retoriek op](#). 'Vele jaren wist Cuba te overleven dankzij grote hoeveelheden olie en geld uit Venezuela', luidde het op zijn socialemediakanaal Truth Social. Maar die stroom droogt per direct op nu de VS het [land mee runnen](#), klonk het. 'Ik raad het regime in Havana ten eerste aan een deal te accepteren voor het te laat is', zei Trump, zonder toe te lichten welk akkoord hij in gedachten heeft. Hij gaf nog mee dat hij in Rubio een goede Cubaanse president ziet.

Venezolaanse olie

Een reactie bleef niet uit. Zo stelde de Cubaanse minister van Buitenlandse Zaken Bruno Rodríguez dat zijn land het recht heeft olie in te voeren uit elk land dat zaken wil doen met Havana. En de Cubaanse president [Miguel Díaz-Canel](#) tweette dat niemand een 'vrij, onafhankelijk en soeverein' land te dicteren heeft wat het moet doen. 'Cuba is geen agressor, het wordt al 66 jaar door de VS aangevallen. Cuba dreigt niet, maar staat klaar om zich tot de laatste druppel bloed te verdedigen', zei hij.

Cuba dreigt niet, maar staat klaar om zich tot de laatste druppel bloed te verdedigen.

Miguel Díaz-Canel - Cubaanse president

Tegelijk ontkent het regime niet dat de situatie almaar penibeler dreigt te worden als de steun uit Caracas verdwijnt. Mede door het handelsembargo van de VS, van kracht sinds 1961, zit Cuba [al jaren in een recessie](#). Door het inklappen van de toeristische sector sinds de coronapandemie vielen buitenlandse inkomsten weg. Tekorten aan voedsel, basisproducten en medicijnen stapelen zich op en grote stroompannes - tot twintig uur per dag - wegen op de productie in sleutelsectoren, zoals de landbouw.

Die black-outs dreigen nog te verergeren als de olie uit Venezuela wegvalt. Cuba heeft dagelijks op zijn minst 110.000 vaten olie nodig om normaal te functioneren. Zelf produceert het er zowat 40.000, voor het overige deel is het afhankelijk van import. In 2021 exporteerde Venezuela elke dag ruim 100.000 vaten naar Cuba. Dat aantal viel de afgelopen jaren, door wanbeheer in de Venezolaanse industrie, flink terug: in 2025 ging het gemiddeld nog om 26.500 vaten per dag.

Rol van Mexico

In een poging te diversifiëren klopte het Cubaanse bestuur in Mexico aan. 's Lands staatsoliebedrijf Pemex leverde al decennia bescheiden hoeveelheden aan het eiland, maar in 2024 trok het die export met een vijfde op tot circa 20.000 vaten per dag. Als Trump echt uit is op een regimewissel in Havana, is het niet ondenkbaar dat hij de druk op de linkse presidente Claudia Sheinbaum - die al op zijn radar staat vanwege de drugskartels op haar grondgebied - opvoert om de kraan dicht te draaien.

Als Washington Mexico zover krijgt dat het de olie-export naar Cuba stopzet, dreigt het Caribische eiland in een situatie te belanden die het niet meer meemaakte sinds de val van de Sovjet-Unie.
Francisco Monaldi - Expert Baker Institute

'Als Washington Mexico zover krijgt dat het de olie-export naar Cuba stopzet, dreigt het Caribische eiland in een situatie te belanden die het niet meer meemaakte sinds de val van de Sovjet-Unie', zegt Francisco Monaldi van de denktank Baker Institute. Zonder de hulp van dat blok verzeilde Cuba in de jaren 90 in een diepe economische malaise. 'Een groot verschil met vandaag is dat [Fidel Castro](#) er toen was om het land door de [período especial](#) te loodsen.' Huidig president Díaz-Canel heeft diens aanzien niet.

Of een verergering van de economische en sociale crisis ook onvermijdelijk leidt tot een val van het communistische bewind? 'Zo luidt wel de theorie', zei Dan Restrepo, de ex-adviseur Latijns-Amerika van Amerikaans oud-president Barack Obama, vorige week bij een event van het Miller Center. 'Maar de geschiedenis heeft bewezen dat dat voor Cuba niet zomaar opgaat. Sinds de protesten in juli 2021 zijn de levensomstandigheden in het land enkel verslechterd. Toch bleef een val van het regime uit.'